

Jiří Raichl: Zítra už bylo

Každý den, kdy jsme naživu, je zázrak.

Zázrak? Jaký zázrak?

Krajina za okénkem ubíhala poněkud fádně. Středočeská placka nabízí i malebné přírodní scenérie, ovšem tohle nebyl ten případ. Jednotvárná, jen malinko zvlněná zemědělská rovina. Zanedbané vesničky, zpustlé a otlučené kravíny a síla. Jinak nic zajímavého.

Autorádio blekotalo zprávy. Ať si je strčí někam. Pohyby na burze nechápu, od toho mám makléře. Boje na blízském i dalekém východě už dávno nikoho nedojmou. Sportovní výsledky jsou otravné až běda.

Pak jsem však přece jen zbystřil.

„Zprávy z kultury. Krátce po třiasedmdesátých narozeninách včera v Liberci zemřel Damián Herold, hudební skladatel a vynikající klavírista, virtuos světového věhlasu.“

Tak Damián je po smrti.

Rázem jsem byl nějakých sedm, osm let zpátky. V koncertní síni. On za klavírem, já s houslemi přiřazenými ke krku. Za námi komorní orchestr, v hledišti nadšené publikum. Ovace nebrały konce.

Šli jsme to oslavit. Prostě jen tak, s partou muzikantů do vinárny. Někdy k půlnoci jsem odložil sklenku excelentního ryzlinku a zahuhlal Damiánovi do ouška:

„Byla to pro mě moc velká čest, zahrát si s tebou. Nádhera.“

„Ne,“ usmál se Damián, „to mně bylo velkou ctí! Jsi fantastický hudebník. V životě jsem neviděl nikoho, komu by prsty a smyčec létaly po strunách jako tobě. Fakt.“

Takový kompliment od legendy! Byl jsem tehdy ještě nepříliš známý virtuos, takže poklona od Pana Velikého pořádně hrála u srdce.

Od té doby jsem se s Heroldem setkal ještě párkrát, ale vždy jen letmo. Víckrát jsme spolu nehráli, jakkoli by ani jeden z nás nebyl proti. Pohříchu nikdy se to nepovedlo sladit termínově. Když už by to snad bývalo i šlo, přestal Damián ze zdravotních důvodů koncertovat. Netrvalo dlouho ... a přišla tahle zlá zpráva z rádia.

Z chmurných a nostalgických úvah mě vytrhl pohled na krajnici. Stála tam jakási světle oděná postava a mávala rukou. Stopař. Když jsem přijel blíž, ukázalo se, že to není stopař, nýbrž stopařka.

Neberu je. Výjimku z tohoto pravidla činím jen mimořádně. A nerad. Nicméně tentokrát jsem z nějakého neznámého důvodu pocítil potřebu té ženě zastavit.

Byla to ve skutečnosti docela mladá dívka. Měla na sobě bílé džínové šortky (festovně upnuté) a bílé tričko. Přes něj bílou vestičku s trásněmi. Na nohou bílé kozačky. Na hlavě bílé vlasy. Ne blond, opravdu bílé.

Otevřel jsem okénko ve dveřích spolujezdce. Vplul do něj zmalovaný obličej, ozdobený lišáckým úsměvem.

„Zdravím. Díky, že jste zastavil. Jedete do Nymburka?“

„Jedu dál, ale hodím vás tam. Je to jen malá zajíždka.“

Slečna se usmála a vklouzla do útroh nekompromisně luxusního Mercedesu třídy S.

„Jste na cestě už dlouho, že?“ střelila po mě zkoumavým kukučem.

„Ano, docela ano.“

„Únava?“

„Ani ne. Před hodinkou jsem si dal kafe.“

„Hm. Ale kafe na pumpě je hnus.“

Tázavě jsem se na ni otočil.

„Nepovídejte. Proč myslíte, že zrovna ...“

„Řidiči si dávají kafe na pumpě, ne? Kde taky jinde ...“

Taky pravda.

Začalo mě trochu mrzet, že jsem ji vzal. Přestávala mi být sympatická. Už abychom byli v Nymburku. Tam vypadne.

A nazdar.

„Posloucháte zprávy, že ano?“ pokračovala v útoku na mou blaženou náladu.

„No ano, vždyť to slyšíte.“

„Slyším, slyším. Čili už víte, že Damián Herold zítra zemře.“

Ehe?! Co to ta káča plácá?!

„Jak, zítra? Vždyť právě hlásili, že zemřel včera!“

„Ale prosím vás! Mimochodem, vy jste ho znal osobně, vidíte?“

Teď už jsem byl fakt v šoku.

„Jak ... jak ... jak?“

„No prostě to vím.“

Co je to za praštěnou sci-fi?! Buď je ta křepelinka překvapivě široce obeznámena s hudební scénou, nebo ...

Nebo to nechci ani domyslet.

Jo, bude to tak: vyzná se. Třeba studuje na konzervě. Nebo tak něco. A poznala mě. A z nějakého důvodu ví i to, že jsem s Heroldem jednou koncertoval.

Což ovšem nevysvětluje její absurdní poznámku, že Damián zemře teprve zítra.

Rozhodl jsem se na to nereagovat.

Rozhodl jsem se nereagovat vůbec nijak.

Pár minut bylo ticho. Pak mě zničehonic obdařila oslnivým zábleskem mandlových očí.

A zašeptala:

„Vrtá vám hlavou, jak vím, že Damián zítra zemře. Přiznejte to.“

Nehodlal jsem se nechat vtáhnout do téhle potrhle hry.

„Jak už jsem řekl prve, v rádiu hlásili, že zemřel včera. Takže se nezbobte, ale vaše žertování mi přijde dost nevkusné.“

„To není žertování,“ namítla dívka vážným, skoro až truchlivým tónem. „Vy jste se totiž ocitl v mírném časovém omylu.“

Ha, ha, ha! Kočičko, ty asi hltáš moc fantasy literatury. Chtělo by to trochu poctivé klasiky. Sebrané spisy Aloise Jiráska, a tak. To tě zaměstná na hodně dlouho, chechtal jsem se v duchu.

„Sebrané spisy Aloise Jiráska mám dávno přečtené. A pokud chcete znát můj názor, je to děsná otrava.“

To skenování mých myšlenek mi už pěkně lezlo na nervy. A co hůř, žvanila dál:

„Nevěříte mi. Hm. A popravdě, není divu. Ale zkusím vás přesvědčit. Teď projedeme třemi zatáčkami. Za nimi se vynoří taková nízká stráž. Až ji objedeme, spatříte v odstavném pruhu zaparkované auto. Červený Chevrolet. U něj bruneta v květovaných šatech, zoufale neschopná pochopit, co se jí stalo s levým zadním kolem. Aaahh, už to bude ... ano, jsme skoro tam.“

Za zatáčkou pod strání se skutečně objevilo červené auto. Pohledná dáma v letních šatech rozmrzele pozorovala prázdnou pneumatiku.

Zastavil jsem před ní.

„Dobrý den, madam, mohu vám nějak pomoci? Koukám, že jste asi píchla levé zadní kolo.“

„Ano,“ usmála se žena křečovitě, „a vůbec si s tím nevím rady. Víte, o auto se stará manžel. Já ani nevím, jak bych takové kolo vyměnila.“

„Klídek. Mrknu na to. Určitě bude někde rezerva, hever, i montpáka.“

Netrvalo ani deset minut a už mi vděčně třásla ušpiněnou pravicí.

„Strašně moc děkuju! Bez vás bych byla ztracená. Mohu se nějak revanšovat?“

„Kdepak, to byste mě urazila. Ale něco se zeptám. Všimla jste si té dívky, co sedí v mém autě? Jaký ... jaký na vás dělá dojem?“

Hnědovláska se zatvářila rozpačitě.

„Dívky? Jaké dívky? Vždyť ve vašem voze nikdo není.“

Prudce jsem se otočil. Na přední sedačce nikdo neseseděl.

„Ale jak jsem přijížděl ... přece jste si musela všimnout ...“

„Ne, ujišťuji vás,“ odvětila žena ještě zmateněji a už i trochu ustrašeně. „Dobře jsem viděla, že jste v autě sám. Tak ... děkuji ... přeju šťastnou cestu ... na shledanou.“

Svižně nasedla do červeného oře a vystřelila jako raketa.

Pár vteřin jsem se kojil nadějí, že to celé byl jenom sen. Anebo že ta holka v mezičase vysublimovala.

Kdepak. Bílé nadělení i nadále okupovalo v přední sedačku.

„Smůla, co?“ hihňala se.

„Poslyšte, co vy jste vlastně zač?“

„Co bych asi tak mohla být zač? Jenom drzá holka, co si vás stopla. A plácá nesmysly. Schválně, zeptal jste se té ženské na dnešní datum? To by totiž objasnilo, kdo z nás má pravdu. Jestli Herold zemře až zítra, jak říkám já ... nebo zemřel už včera, jak tvrdíte vy.“

„Ne, to mě nenapadlo,“ přiznal jsem.

Co naplat, mám asi trochu delší vedení.

„To nevadí. Z rádia vám třeba oznámí správné datum. Ačkoli ... prve vás taky mystifikovali.“

Slečna skoro pukala smíchy.

Dobře. Víme, že rádio z nějakého důvodu blbne. Ale co internet?! Tam přece zjistím, jak se věci mají.

Klikl jsem na palubní počítač, nechal plavat hlášku, že mám sedmnáct nepřijatých hovorů (v autě vždy vypínám zvonění) a zkusil najet na síť.

Jenomže technika jako na potvoru odmítla spolupracovat.

No, nevadí. Když nefunguje internet, cinkneme někomu, komu snad fungovat bude. Mému agentovi.

Čtyřikrát to zatúvalo a ozval se nervózní Vojtův hlas. Ani ne tak nervózní jako spíš hysterický.

„Proboha, Štěpáne, kde jsi? Če ...“

„Počkej, na tom nezáleží,“ skočil jsem mu do řeči. „Prosím tě, slyšel jsi zprávy? Nebo ... můžeš se mi podívat na internet, jestli včera zemřel ...“

„Co to blábolíš?“ zařval Vojta. „Jaký internet, jaké zprávy? Za půl hodiny začíná koncert! A ty nikde! Volal jsem ti snad stokrát! Sál se plní, chlapi už ladí! A ty jsi někde v hajzlu! A ptáš se mě na internet! Zešílel jsi?!“

„Zešílel? Já? Počkej, jaký koncert? Dnes přece žádný koncert není!“

„Vole! Debile!“ hulákal Vojta, úplně zbavený zábran. „Jak to, že není? Hraješ v Mnichově, pitomče. Prober se! Nechceš mi doufám říct, že jsi na opačném konci Evropy?!“

„V podstatě ne, byť do Mnichova mám dost daleko. Tam jsem přece hrál předevčírem. Famózní úspěch. Ačkoli ... popravdě řečeno, bezvýhradně spokojen jsem nebyl, vím o několika chybičkách, které ...“

„Štěpáne, hovado, ty jsi zmagořil? Nebo mě chceš zničit? Co mi to tu kvákáš? Jaké předevčírem, jaký úspěch? Máš hrát dneska! Už za chvíli! A místo úspěchu z toho bude průser, protože maestro Konvička je mešuge!“

Maestro Konvička klikl na červené sluchátko. Telefon ztichl.

S pocitem strašlivé bezmoci jsem otočil hlavu.

„Co jste zač?“

„Ale to přece už víte.“

Ve vteřině mi vyschlo v krku jak na Sahaře.

„Ano, vím. Jenomže ... vždycky jsem si vás představoval kapku jinak.“

„Jako kostru zahalenou v cárech? A s kosou přes rameno?“ zachechtala se. „Typicky idiotská evropská představa. Víte, lidi si mě odjakživa malují dost podivně. Asi proto, že ze mě mají děsný strach. A přitom jsem tak krásná, nemyslíte?“

Za jiných okolností bych jí musel přiznat jisté neoddiskutovatelné ženské půvaby.

„Ano, to jste,“ špitl jsem nakřáplým hlasem.

Dívka se usmála, teď už bez jakéhokoli sarkasmu.

„Hodně štěstí, mon chére. Budete ho potřebovat.“

Pak mě pohládila po tváři a vystoupila z auta.

Okamžik jsem zůstal sedět jako hromádka neštěstí. A pak vyskočil ven a rozhlížel se kolem dokola.

Po slečně ani památky.

Za těch pár vteřin přece nemohla zmizet jak pára nad hrncem! Vyběhl jsem zpátky proti směru silnice, ale brzy mi došlo, že to, oč se snažím, je nesmysl.

Holka není.

A kdo ví, jestli vůbec kdy byla.

Krajina za okénkem ubíhala poněkud fádně. Středočeská placka nabízí i malebné přírodní scenérie, ovšem tohle nebyl ten případ. Jednotvárná, jen malinko zvlněná zemědělská rovina. Zanedbané vesničky, zpustlé a otlučené kravíny a sila. Jinak nic zajímavého.

Jednou z příjemných (a mnou vysoce oceňovaných) vlastností moderních vozů je i šikovné přehrávání empéetrojek. Díky této vymoženosti jsem si právě vychutnával delikatesní symfonietu Damiána Herolda. Oč lepší je poslouchat tuhle nádhernou muziku než to blbé rádio? Nejspíš by teď dávali zprávy. Čili samé nesmysly z burzy, bláboly o nějakých válkách, přihloupelé sportovní výsledky. A nakonec by ohlásili, který slavný muzikant zase zemřel.

Teď mám před sebou tři zatáčky ... a za nimi vykoukne taková nízká stráň, bliklo mi náhle v rozhledně. Poněkud zaraženě jsem dumal, odkud se to v mé hlavě vzalo. Vždyť tuhle cestu v podstatě vůbec neznám. Jezdím tudy opravdu minimálně.

Patrně jakési záhadné déja vú.

A skutečně, první zatáčka, druhá ... a třetí. Vzápětí nízká stráž.

Když jsem ji objel, vypučel při kraji silnice červený Chevrolet. Dáma v květovaných letních šatech rozmrzele pozorovala prázdnou pneumatiku na levém zadním kole.

Moment ... tohle už tu přece někdy bylo? Nebo ne?

Zaujat náhlou a nečekanou úvahou jsem včas nepostřehl, jak se proti mně řítí dva kamiony. Jeden jel správně ve svém pruhu, avšak druhý ho nemravně předjížděl před zatáčkou.

A hnal se přímo na mě.

Celou šlamastyku jsem zaznamenal periferním viděním, pohříchu až příliš pozdě. Instinktivně jsem strhl volant doprava, abych se nerozmázl o nákladňák. Následkem tohoto manévru vletělo mé plavidlo v plné rychlosti do zaparkovaného Chevroletu s píchlou gumou.

A do té ženské, co ji smutně očumovala.

V poslední setince vteřiny před nárazem mi (kdoví proč) prolétla hlavou věta, kterou jsem znal, nevěda odkud:

Každý den, kdy jsme naživu, je zázrak.

„Zprávy z kultury. Včera v podvečerních hodinách došlo nedaleko Nymburka k tragické dopravní nehodě, při níž se velmi vážně zranil světově proslulý houslový virtuos Štěpán Konvička. Vrtulníkem byl dopraven do motolské nemocnice, kde lékaři na jednotce intenzivní péče bojují o jeho život. Při nehodě na místě zahynula řidička vozu zaparkovaného v odstavném pruhu.“

Titulní povídka stejnojmenného sborníku, vydaného v listopadu 2018 nakladatelstvím [TOFANA](#)

Autorův osobní web: <http://jiriraichl.mozello.cz/>